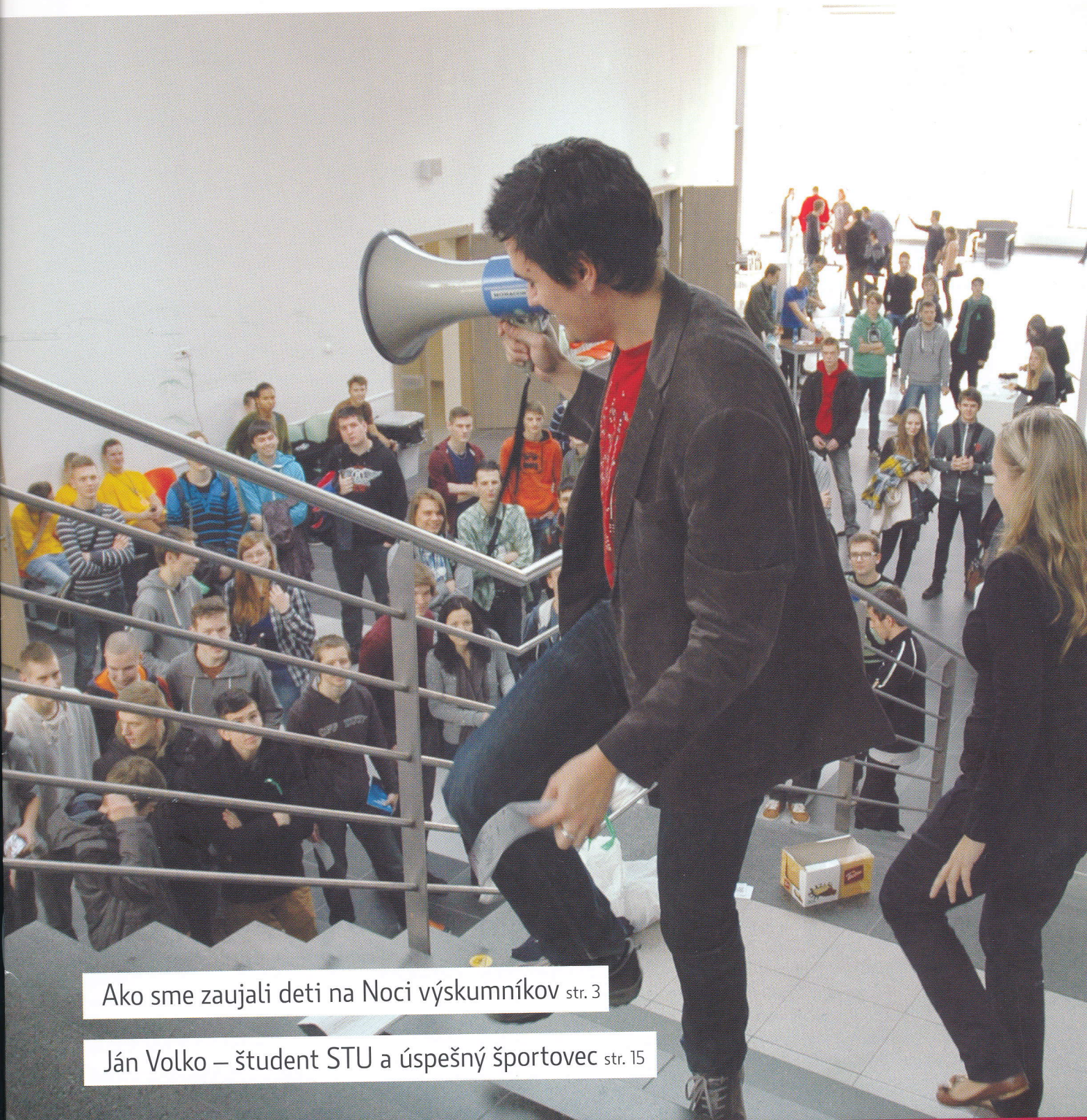

SPĚKTRUM 2

STU

PERIODIKUM STU V BRATISLAVE – AKADEMICKÝ ROK 2017/2018 OKTÓBER – ROČNÍK XXIV. / 56./

Ako sme zaujali deti na Noci výskumníkov str. 3

Ján Volko – študent STU a úspešný športovec str. 15

(Ne)vážime si kultúrne pamiatky?

Dnes máme možnosti cestovať a poznávať cudzie krajiny, ich kultúrne pamiatky, prírodné vzácnosti, ale i postoj k ich ochrane a zachovaniu. Cestovanie nás obohacuje nielen o nové poznatky, ale vyvoláva aj otázky, ako sa zaujímame o svoje okolie, vážime si naše kultúrne a prírodné dedičstvo, uvedomujeme si jeho hodnotu, alebo ničíme všetko okolo a necháme to napospas osudu?

V roku 1886 bola slávnostne odovzdaná do prevádzky nemocnica v Topolčanoch, postavil ju dal barón Augustín Stummer (*1827 † 1909). Epidémia brušného týfusu, ktorá zasiahla Topolčany v roku 1939, ale i celé územie hornej Nitry, podnietila výstavbu nového pavilónu v tendenciách funkcionality. Areál dnes označovaný ako „stará“ nemocnica, so siedmimi objektmi (budova nemocnice, administratívna a hospodárska budova, kaplnka, ohradný múr, infekčný pavilón a park) bol vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku (č. ÚZPF 11466/1-7). Koncom 20. storočia boli do južnej časti areálu postavené ďalšie objekty.

V súčasnosti zanedbaná lokalita, zničené, poškodené objekty, nevyhovujúci technický stav, prerastajúca zeleň znehodnocujúca stavby. Vyhľadávaná destinácia asociálnych živlov sa stala príkladom opustenia, necitlivosti a neúcty. Akékoľvek boli príčiny tohto neutešeného stavu areálu „starej“ nemocnice, národnej kultúrnej pamiatky, výrazne sa podpísali na atmosfére nielen lokality, ale i mesta. Melbournska Charta 2002 deklaruje, „Každé mesto má svoj špecifický profil ľudských, kultúrnych, historických a prírodných charakteristík. Tento profil poskytuje porozumenie pri hľadaní ciest k udržateľnosti, akceptovateľných pre obyvateľov a kompatibilných

s ich hodnotami, tradíciami, inštitúciami a ekologickými skutočnosťami. Stavanie na existujúcich charakteristikách pomáha motivovať a mobilizovať ľudské a fyzické zdroje miest na dosiahnutie udržateľného vývoja a regenerácie.“

V roku 2016 sa rozhodol 27 členný odborný tím 4 fakúlt, 7 ústavov a katedier, reprezentujúci Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave, Komenského univerzitu v Bratislave a Trnavskú univerzitu v Trnave, pod vedením prof. Ing. arch. Bohumila Kováča, PhD., z Fakulty architektúry STU, riešiť projekt „Interdisciplinárny prístup na ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva“, schválený MŠVVŠ SR (KEGA č.016STU-4/2017). Zámerom sú návrhy na zachovanie a obnovu hodnôt kultúrneho a prírodného dedičstva areálu „starej“ nemocnice, zamedzenie devastácii, posilnenie významu na regionálnej a nadregionálnej úrovni. Cieľom je aj inovácia a skvalitnenie odbornej prípravy študentov tých študijných odborov, ktoré sú relevantné pre zabezpečovanie profesionálnej starostlivosti o kultúrne a prírodné dedičstvo získaním odborných zručností pre prácu v teréne a interdisciplinárnu spoluprácu. Súhlasné stanoviská vyjadrili Nitriansky samosprávny kraj, Krajský pamiatkový úrad Nitra, Mestský úrad Topolčany a vedenie nemocnice SVET zdravia v Topolčanoch.

Je symbolické, že myšlienka realizovať projekt vznikla v roku 180. výročia založenia „starej“ nemocnice v Topolčanoch, keď sa v čase prelínajú rovnaké ciele – vytvárať a zachovať hodnoty určené na prospech súčasných i budúcich generácií.

LAURA GRESSNEROVÁ
Foto: MATEJ KOVÁČ

Štyri roky patentovania

Kancelária spolupráce s praxou (KSP) ako špecializované univerzitné pracovisko Know-how centra STU pôsobí aktívne na STU už takmer štyri roky. Jej činnosťou je zvyšovanie informovanosti zamestnancov o duševnom vlastníctve, najmä o zabezpečení ochrany nimi vytvorených vynálezov a nových technických riešení, a to prostredníctvom podania patentovej prihlášky alebo prihlášky úžitkového vzoru. Podaním prihlášky sa však proces podpory nekončí a KSP sa snaží aktívne propagovať novú technológiu vhodnú na uplatnenie v praxi vyhľadávaním partnerov z priemyslu (nielen domácich, ale aj zahraničných).

Jednotný postup pri podávaní patentov a iných predmetov priemyselného vlastníctva sa riadi Smernicou rektora o Ochrane a správe práv priemyselného vlastníctva na STU. Prijatie smernice sa výrazne prejavuje aj pri podávaní prihlášok. Zamestnanci prestávajú podávať prihlášky svojpomocne a využívajú služby KSP, ktorá im vie zabezpečiť odborné služby patentových zástupcov a kompletnú právnu a administratívnu podporu. Činnosť KSP a úspešných zamestnancov – pôvodcov bola ocenená aj získaním štyroch cien v priebehu troch posledných ročníkov konferencie Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí. KSP získala dvakrát cenu za Najlepšie realizovaný transfer technológií a naši zamestnanci boli ocenení dvakrát v kategórii Prístup inovátora k realizácii transferu technológií. V najbližšom období sa KSP bude snažiť zrealizovať elektronické podávanie prihlášok predmetov priemyselného vlastníctva na Úrad priemyselného vlastníctva SR, čo predstavuje nielen rýchly a bezpečný spôsob podávania prihlášok, ale aj zľavu z poplatkov. Do konca roka 2017 bude realizovaná aj úprava smernice z dôvodu významnej a rozsiahlej novely Patentového zákona, ktorá bude účinná od 1. 1. 2018. Zároveň bude naďalej prebiehať aktívny monitoring predmetov priemyselného vlastníctva na ústavoch jednotlivých fakúlt, s cieľom identifikovať vhodné výsledky výskumu a vývoja, ktoré by mohli byť reálne uplatniteľné v praxi. V súčasnosti STU eviduje 12 udelených patentov (zo 49 podaných patentových prihlášok) a 87 zapísaných úžitkových vzorov (zo 102 podaných prihlášok úžitkových vzorov).

L. RYBANSKÁ